

A „Bibliai alapozó kurzus” havonkénti összejöveteleinek célja, hogy egészséges, élő és valószínű bibliaismeretre jussunk idén az Újszövetséggel kapcsolatban. A Szentatya, XVI. BE-NEDEK pápa „Az Úr szava” kezdetű apostoli buzdításában arról beszél, hogy a bibliaolvasásnál a hitnek és az észnek találkoznia kell. Azt írja: „Egyrészt olyan hitre van szükség, mely megfelelő kapcsolatot tartva a becsületes ésszel, soha nem torzul hiszékenységgé, mely a Szentírással kapcsolatban pártolná a fundamentalista olvasatokat. Másrészt olyan észre van szükség, mely a Bibliában föllelhető történeti elemek kutatása közben nyitottnak bizonyul, és nem utasít el a priori mindent, ami felülmúlja a saját határait.” (36. pont)

Az érdeklődők számára itt található egy alapvető irodalomjegyzék: magyar nyelvű, könnyen elérhető munkákról van szó.

fr. Xavér

IRODALOMJEGYZÉK

A teológia legfőbb forrása a Szentírás. A szentírástudomány feladata e forrás módszeres feltárása és értelmezése. Ennek keretében foglalkozik

1. az eredeti szöveg gondozásával (szövegkritika), fordításával,
2. a bibliai könyvek irodalomtörténetével (bibliai kortörténet, a szövegek eredete, hagyományozás-története, írásba foglalása, szerkesztéstörténete, kanonizálása),
3. a Biblia magyarázatának elveivel és módszereivel,
4. a bibliai szövegek magyarázatával (ezen belül az exegézis a szövegek megértéséhez szükséges nyelvi, irodalmi, történeti problémákat tárgyalja, a hermeneutika pedig a szövegek aktualizálásával, tehát dogmatikai, morális, spirituális, stb. alkalmazhatóságával foglalkozik),
5. biblikus teológiával, tehát a Biblia, illetve egyes Biblián belüli gondolatkörök (például a jánosi iratok) teológiai szintézisével.

1. Irodalom a szövegkritikához

- BRUCE M. METZGER – BART D. EHRMAN, *Az Újszövetség szövege. Hagyományozás – szövegromlás – helyreállítás*, Harmat, Budapest, 2008.

2. Az Újszövetségi kor- és irodalomtörténete

Céljuk, hogy összefoglalják az egyes újszövetségi könyvek irodalomtörténetével kapcsolatos legfontosabb ismereteket, a szerzőség, a szerkezet, a szerkesztés története, a keletkezés helye és ideje, a kortörténet kérdéseit, a kutatás történetét és fontosabb álláspontjait.

Átfogó és tudomány igényű ószövetségi bevezetők

- BALLA PÉTER, *Az újszövetségi iratok története (Bevezetéstani alternatívák)*. Budapest, Károli Egyetemi Kiadó, 2008;

- BENYIK GYÖRGY, *Az Újszövetségi Szentírás keletkezés- és kutatástörténete*, Szeged, JATEPress, 2004

- BUDAI GERGELY, dr. – HERCZEG PÁL, *Az Újszövetség története*, Budapest, Kálvin, 1994;

- D. A. CARSON – DOUGLAS J. MOO, *Bevezetés az Újszövetségbe*, Budapest, KIA, 2007.

- FARKASFALVY DÉNES, *Bevezetés az Újszövetségi Szentírás könyveihez*, Budapest, SzIT, 1995. [interneten keresztül a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtárban is elérhető]

- KOC SIS IMRE, *Bevezetés az Újszövetség kortörténetébe és irodalmába I–II*, Budapest, SzIT, 2010–2011.

- TAKÁCS GYULA, *Az Újszövetség irodalma. Jézus élete*, Budapest, Paulus Hungarus – Kairosz, 1999.

- TARJÁNYI BÉLA, *Újszövetségi alapismeretek I–II*, Budapest, PPKE HKRLT, 2007.

Lexikonok, szótárak, atlaszok

- *Bibliai Lexikon* (szerk. Herbert Haag), Szent István Társulat, Budapest,
- *Keresztyén bibliai lexikon*
- *Biblikus teológiai szótár* (szerk. XAVIER LÉON-DUFOUR), Róma, 1976
- *Bibliai Atlasz*, Magyar Bibliatársulat, Bp, 1999

3. A Biblia magyarázatának elvei, módszerei

- BOLYKI JÁNOS, *Az újszövetségi írásmagyarázat elvei, módszerei és példái*, Kálvin, Budapest, 1998.
- PÁPAI BIBLIKUS BIZOTTSÁG, *Szentírásmagyarázat az Egyházban*, Szent Jeromos Bibliatársulat, Budapest, 1998. (A bibliai hermeneutika katolikus elvei, hermeneutikai irányzatok bemutatása és értékelése.)
- *Hermeneutikai füzetek* a Hermeneutikai Kutatóközpont kiadásában (A FABINY TIBOR által szerkesztett sorozat változatos témájú kötetekkel a bibliai hermeneutika kérdéseit járja körül.)

4. A Biblia szövegeinek magyarázata

A szövegek magyarázata mindig valamilyen egyedi hermeneutikai helyzetben történik (például az igehirdetés, a katekézis, a dogmatikai kérdésfelvetés összefüggésében). Ezeket az alkalmazott magyarázatokat alapozzák meg a biblikusok által készített kommentárok, amelyek szövegegységenként foglalkoznak a szövegek nyelvi, szerkezeti, koncepcionális, kortörténeti, stb. kérdéseivel. Az egyes bibliai könyvekhez számtalan kommentár létezik.

- *Jeromos Bibliakommentár I–III.*, Budapest, Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat, 2002 – 2003. (Teljes bibliakommentár. A katolikus bibliakutatás nemzetközileg elismert standard műve. A második kötet az Újszövetséggel foglalkozik, a harmadik kötet pedig a szentírástudomány legfontosabb kérdéseit tanulmányokban mutatja be.)
- *A Szentírás magyarázata I–III.* (Jubileumi kommentár), Kálvin Kiadó, Bp, 1995. (Elsősorban német munkák alapján összeállított teljes bibliai kommentár.)

5. Biblikus teológia – Az Újszövetség gondolatvilága

- BALLA PÉTER, *Az újszövetségi teológiát ért kihívások. Kísérlet a tudományág igazolására*, Budapest, KIA, 2008;
- EDUARD SCHWEIZER, *Teológiai bevezetés az Újszövetségbe*, Budapest, Kálvin, 2004;
- HERCEZEG PÁL, *Az Újszövetség teológiájának vázlata*, Budapest, KGRE, 2004;
- JOACHIM GNILKA, *Az Újszövetség teológiája* (Szent István Kézikönyvek 11), Budapest, SZIT, 2007;
- LEONHARD GOPPELT, *Az Újszövetség teológiája 1–2. Az 1. kötet: Jézus hatása és ennek teológiai jelentősége. 2. kötet: Az apostoli Krisztus-bizonyágtétel sokfélesége és egysége* (Nemzetközi Teológiai Könyvsorozat 8), Budapest, 1992;
- LEON MORRIS, *Az Újszövetség teológiája*, Budapest, KIA, 2001;
- RUDOLF BULTMANN, *Az Újszövetség teológiája*, Budapest, Osiris, 1998;
- SZÉKELY JÁNOS, *Az Újszövetség teológiája*, Budapest, Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat, 2004;
- VEÖREÖS IMRE, *Az Újszövetség színgazdagsága*, Budapest, Evangélikus Sajtóosztály, 1996.

Ismeretterjesztő célú biblikus teológiák

- JOHN TESTVÉR (Taizé), *Jézus útja. Biblikus tanulmány a hit zarándokútjáról az Újszövetségben*, Agapé, 1995.